

SAN777 Sex, intimita, antropologie

Eva Šlesingerová, Irena Kašparová, Michal Nekorjak, Adéla Souralová, Zuzana Sekeráková-Búriková

Hosté: Attila Kovács, Kateřina Kolářová, Kateřina Lišková

kontaktní osoba:

Eva Šlesingerová, Ph.D.

eslesi@fss.muni.cz

konzultace: úterky 12 – 13 hod, místnost 349

Anotace kursu:

Kurz nabízí základní pohled na téma sexuality, genderu, intimity a to ze sociálně antropologické perspektivy. To znamená s ohledem na mnohost a pestrost v utváření a vyjednávání různých podob sexualit v rámci různých kultur, různých pojetí intimity, těla či genderových aspektů společnosti. Kurz se prostřednictvím přehledových přednášek snaží poukázat na sociální a kulturní utváření fenoménů, zkušeností a identit, které jsou běžně vnímány jako „přirozené“, „dané“, „fyziologické“. Takto je cílem kursu zprostředkování přehledu o různých podobách imaginace a praxe lidské sexuality. Na konci kursu budou studenti schopni porozumět vztahu mezi sociálním a biologickým pohlavím, jejich kulturními performancemi a místu těchto jevů v širším sociálním a politickém prostoru.

Studijní povinnosti:

- absolvování písemného testu v polovině semestru;
- absolvování písemného závěrečného testu na konci kursu

Literatura k průběžnému testu v polovině semestru:

- Skupnik, Jaroslav. 2002. *Manželství a sexualita z antropologické perspektivy*. Brno: Nauma. Str. 13-36.
Dostupné na: http://www.sci.muni.cz/anthrop/modules/07_Antropo_Skupnik.pdf
- Vrhel, František. 2002. *Antropologie sexuality: Sociokulturní hledisko*. Brno: Nauma. Dostupné na http://www.sci.muni.cz/anthrop/modules/04_Antropo_Vrhel.pdf
- Martin, E. 1999. "The Egg and the Sperm: How Science Has Constructed a Romance Based on Stereotypical Male-Female Roles." Pp. 15-28 in S. Hesse-Biber, Ch. Gilmartin, and R. Lydenberg (eds.). *Feminist Approaches to Theory and Methodology: An Interdisciplinary Reader*. Oxford: Oxford University Press.
- Cviková, J. "Predané nevesty." In: *Žena nie je tovar*. Bratislava: ASPEKT. Dostupné z http://www.ruzovyamodrysvet.sk/chillout5_items/3/8/4/384_6e58a8.pdf.

- Luhmann, N. 2002. *Láska jako vášeň. Paradigm Lost*. Praha: Prostor. Kapitola 13: Romantická láska.
- Giddens, A. 1992. *Transformation of Intimacy*. Cambridge: Polity Press. Kapitola 3. („Romantic Love and Other Attachments“).
- Collins, R. 1982. *Sociological Insight*. Oxford University Press, New York. Kapitola Láska a vlastnictví (český překlad).
- Hochschild, A. R. 2008. „Láska a zlato. Globální řetězce péče.“ pp 107-128 in Hrubec, M. (ed.). *Sociální kritika v éře globalizace. Odstraňování sociálně-ekonomických nerovností a konfliktů*. Praha: Filosofia.
- Beck, U. 2004. *Riziková společnost*. Praha: Sociologické nakladatelství. Kapitola IV („Já jsem já“)
- Kalenda, J. 2011. „*La Séduction*“ versus „*Die Koketterie*“: O dvojí logice pozdního kapitalismu. *Konstrukt* 1 (4).

Literatura k testu na konci semestru:

- Malinowski, Bronislaw. *Sex a represe v divošské společnosti*. Praha: Slon. Str. 13-72
- Skupnik, Jaroslav. 2008. *Kultury sexuality: Západ a ženská obřízka. Kulturně antropologická perspektiva*. Brno: Cerm. Dostupné na: http://www.sci.muni.cz/anthrop/modules/33_Antropo_Skupnik.pdf
- Vrhel, František. Malinowski a psychoanalýza. In Malinowski, Bronislaw. *Sex a represe v divošské společnosti*. Praha: Slon. Str. 225-232
- Lipset, David. 2003. Rereading *Sex and Temperament*: Margaret Mead's Sepik Triptych and its Ethnographic Critics. *Anthropological Quarterly* 76(4): 693-713
- Turnbull, Colin. 1994. *The Mountain People*. London. Random House, Pimlico. (kapitoly 5,6, 10)
- Yalom, M. 1999. *Dějiny ňadra: kulturní a sociální dějiny prsou od starověku až po současnost*. Praha: Rybka Publishers (kapitola 2.)

01. 19. září_ Uvedení do kursu (Eva Šlesingerová)

Představení sylabu a podmínek ukončení kursu. Promítání filmu: Diana Fabiánová - *The Moon Inside You (Mesiac v nás)*, 2009.

02. 26. září_ Sex na prodej: sexualizace reklamy (Adéla Souralová)

Doporučená četba:

Cviková, J. 2005. „Predané nevesty.“ Pp. 9-31 in: J. Cviková, J. Juráňová, L. Kobová (eds.) *Žena nie je tovar*. Bratislava: Aspekt.

03. 3. října_ Jak děti přicházejí na svět? (Eva Šlesingerová)

jak se re/produkuje život, sex v laboratoři, příklad různých prokreačních teorií, syntetická biologie

Doporučená četba:

Kac, Eduardo (ed) 2007. *Signs of Life*. Massachusetts Institute of Technology, str: 1-28

Martin, E. 1999. "The Egg and the Sperm: How Science Has Constructed a Romance Based on Stereotypical Male-Female Roles." Pp. 15-28 in S. Hesse-Biber, Ch. Gilmartin, and R. Lydenberg (eds.). *Feminist Approaches to Theory and Methodology: An Interdisciplinary Reader*. Oxford: Oxford University Press.

Stelarc: http://www.amazon.com/Stelarc-Monograph-Electronic-Culture-Practice/dp/0262693607/ref=pd_sim_b_4

04. 10. října_ Péče a intimita: příklad českých chův ve vietnamských rodinách (Adéla Suralová)

Doporučená četba:

Hochschild, A. R. 2008. „Láska a zlato. Globální řetězce péče.“ Pp. 107–128 in Hrubec, M. (ed.). *Sociální kritika v éře globalizace. Odstraňování sociálně-ekonomických nerovností a konfliktů*. Praha: Filosofia.

05. 17.října_ Vynález romantické lásky (Michal Nekorjak)

Doporučená literatura:

Giddens, A. 1992. *Transformation of Intimacy*. Cambridge: Polity Press. Kapitola 3. („Romantic Love and Other Attachments“).

Luhmann, N. 2002. *Láska jako vášeň. Paradigm Lost*. Praha: Prostor. Kapitola 13: Romantická láska.

Collins, R. 1982. *Sociological Insight*. Oxford University Press, New York. Kapitola Láska a vlastnictví (český překlad).

06. 24. října_ Modernita, kapitalismus a jejich provázání se sférou intimity (Michal Nekorjak)

Doporučená literatura:

Beck, U. 2004. *Riziková společnost*. Praha: Sociologické nakladatelství. Kapitola IV („Já jsem já“)

Habermas, J. 2000. „Polarizace sociální sféry a sféry intimity.“ Pp. 244-254 in Jürgen Habermas: *Strukturální přeměna veřejnosti. Zkoumání jedné kategorie občanské společnosti*. Filosofia, Praha.

Kalenda, J. 2011. „*La Séduction*“ versus „*Die Koketterie*“: O dvojí logice pozdního kapitalismu. *Konstrukt* 1 (4). Dostupné z: <http://www.konstruktmag.cz/%E2%80%9Ela-seduction%E2%80%9C-versus-%E2%80%9Edie-koketterie%E2%80%9C-o-dvoji-logice-pozdneho-kapitalismu/>

Lipovetsky, G. 2001. *Éra prázdnoty*. Praha: Prostor. Kapitola 3: „Narcis aneb strategie prázdnoty“.

07. 31. října_ čtecí týden (příprava na písemku)

08. 7. listopadu_ průběžný test (30 min) _ (Ne)zdieľanie intimity – život au pair v hostiteľských rodinách _ Zuzana Sekeráková-Búriková

Doporučená literatura:

Cox, R. a Narula, Ro. 2004. Playing happy families: Rules and Relationships in Au Pair Employing Households in London, England, *Gender, Place and Culture*. 10(4): 333-44

09. 14. listopadu_ Hotentotská venuše – promítání filmu *Vénus Noire*, Abdellatif Kechiche (2009) (Irena Kašparová)

Doporučená literatura:

Said, E. 2008. *Orientalismus: západní koncepce Orientu*. Praha: Paseka (kapitola 1).

Yalom, M. 1999. Dějiny ňadra: kulturní a sociální dějiny prsou od starověku až po současnost, Praha: Rybka Publishers (kapitola 2.)

10. 21. listopadu_ Zahrada vůní: islám a sexualita (Attila Kovacs)

Doporučená literatura

Scott, J.W. 2007. *Politics of the veil*. New Jersey: Princeton University Press.

Attila Kovács. 2009. *Alláhovi bojovníci, vizuálna kultúra radikálnych islámskych hnutí*. Bratislava: Chronos.

11. 28. listopadu_ Láska je překážkou přežití - Ik severovýchodní Ugandy (Irena Kašparová)

Doporučená literatura:

Turnbull, Colin. 1994. *The Mountain People*. London. Random House, Pimlico. (kapitoly 5,6 a 10)

12. 5. prosince_ Kateřina Kolářová/ Kateřina Lišková

13. 12. prosince_ Sexualita a migrácia – na príklade au pair. Zuzana Sekeráková-Búriková

Doporučená literatura:

Cox, R. 2007. The au pair body: sex object, sister or student? *European Journal of Women Studies*, 14 (3): 281-96.

